

1

Konstantinos Porphyrogenitos:
De Imperio Administrando.

Kevés olyan forrás munkát ismerünk a történelemben, mint a Konstantinos Porphyrogenitos munkáját: De Imperio Administrando. (A továbbiakban legyen az író és munkája magyarul: Biborban SZületett: A birodalom igazgatásáról.) A mű hihetetlen érdekes, és mégis, sokszor több relytélyt hagy maga után, mint világos adatot nyújt. ~~Ínk~~ Éppen ez teszi hihetetlen érdekessé, - sőt mondhatni: ~~ig~~ izgalmassá. A meg nem oldott problémák izgatnak történészeket, nyelvészeket, tekintet nélkül nyelvi, vallási hová ~~tartozástól~~. -tartozásra.

A Biborban Született könyvében oldalakon keresztül ír a magyarokról, kazárokról, szlávokról, Uzokról, de a valóság az, hogy az általa megadott NEVEK nagyrészt az igazi, helyes értelmét eddig alig tudta valaki visszaadni.

Hála és kegyelet legyen dr. Moravcsik Gyula emlékének, mert az ő művei alapján (Byzantino-Turcika; és Bevezetés a Byzantinológiába) tudja e sorok szerzője dolgozatát Isztambulban közzétenni, - az egykori Byzánc helyén, - ahol az eredeti mű keletkezett, abból a célból, hogy dolgozatát bemutassa, megismertesse, kérje a hozzászólást és ha szükséges - meg is vitassák.

Mielőtt a tárgyra térnék, úgy érzem szükséges, hogy röviden ismertessem Moravcsik tételeit. Tehát:

Az egykori klasszikus, hellénisztikus magánhangzók közül: az 'e' (epszilon), az 'É' (éthá) valamint az 'oi' a mai kiejtésben mindig 'i'-nek hangzik, vagyis a görög szövegben 'i'-nek kell olvasni. A mássalhangzók közül a klasszikus (hellenisztikus) Béta nem 'b', hanem 'v'. A görög 'pi' vagy 'mpi' kiejtése napjainkban 'b', tehát a szövegben ezeket 'b'-nek kell olvasni; A gamma kiejtése 'g', de ha a gamma után 'e' 'i' 'é' (epszilon, iota, éthá) következik, akkor a kiejtése nem 'g', hanem 'J'. Mindaddig, amíg Moravcsik fenti művét nem írta meg, általánosságban a szakirodalom a fenti jeleket a régi u.n. klasszikus kiejtéssel használta és így ment át a KÖZTUDATBA, amit sajnos nem lehet egy év alatt vagy egy generáció alatt megváltoztatni.

Ezek előre bocsájtása és figyelembe vétele mellett veszem vizsgálat alá a Biborban SZületett művét, ahol a magyarokról kezd írni. Első helyen a 'KABAROI' nevet kell emlitenem. Dr. Moravcsik Gyula másik nagy fontosságú munkájában a Byzantino-Turcikában megemlíti ezt a szót és úgy adja vissza, hogy 'KAVAR(i)'. A szó ilyen visszaadása helyes, de tudnunk kell, hogy az '-oi' végződés a görögben a többes-szám alany-esetének a ragja, -

1980.04.05

J.K. PAN?

Not

5.4.1980

Makale yazarının, ilmi meselelerde kifayetsiz bir amatör olduğu anlaşılıyor. Tarih bilgisi zayıftır, linguistique metodların tamamıyla dışındadır. Bibliyografyaya vakıf değildir.

1- De Administrando Imperio'da Macarlara için "Sabartoi asfoloi" denildiğini ilk defa kendisinin açıkladığını sanıyor (Halbuki tâ 1890'lardan beri üzerinde çalışan bu mesele, artık çoktan vuzaha kasmustur)

2- Kelimelerde vokallerin önemi olmadığı ve bunlarda görülen röglenis farklılıklarının, kelimelerin morfolojik ve semantik durumunda herhangi bir değişiklik yapmayacağı kanaatinde. Bundan dolayı benzetmeler ve uydurmalar yolu ile sonuçla vurmaya kalkmış.

Mesela "asfoloi", kelimesini açıklarken ne olduğu -nu bilmediği. Uz adını Az yapmış, bunu da As'a çevirmiş, sonra "foloi ~ foli", hecesine de, Macarcadaki "falu" kelimesinden çıkardığı "karım", mîmanını vererek, vaktiyle "Asfoloi" diye bir topluluğun mescut olduğunu ileti rûrmüş (Halbuki "asfoloi" kelimesi eski Grekcede sıfat olup, "nağ-lan, güvemili" demek). Diğer taraftan "Sabartoi" röglünü eski çağlarda Doğu Anadolu sınırlarında bir mahal adı olduğunu rögllediği "Subarta" ile aynı yaparak, Macarlara 3000 bir mîazi biçmiş (Halbuki Sabartoi, 6. asrda Kafkaslar bölgesinde hüküm rûrmüş olan bir Türk kavminin - Sabar'ların - adı).

3- Kabar'ları Ka-Avar (Büyük? Avar) diye açıklamış (Bununla ilgili olarak G. Claron'a ait yazının fotokopisinde iddiayı destekleyen bir husus yok).

4- Haritaların meselesi röglüne götürecek bir tarafa mevcut değil, çünkü 10 asrda hazırlanmış bir Grekçe eserdeki kelimelerle bağlantı yok).

5- Her kelimeyi Macarea ile izaha çalışmış. Uz > Ur yolu ile tâ Vharta'lara kadar ulaşmaya gayret etmiş. Macarlar 6. asrda "Sabartoi asfoloi" diye de anılıyordu, zira 6 tarihlerde Sabar'lara bağlı iddiler ve nağlam, metin bir birlikte teşkil ediliyordu.

JK.